

Sygn. akt I ACa 749/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel
Sędziowie:	SSA Barbara Górczanowska (spr.) SSA Hanna Nowicka de Poraj
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości Zakładu (...) Spółki z o.o. w S. w upadłości likwidacyjnej

przeciwko A. D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Gospodarczego w Kielcach

z dnia 22 listopada 2012 r. sygn. akt VII GC 136/10

oddala apelację.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2013 r.

Powód Syndyk masy upadłości Zakładu (...) Spółki z o. o. w S. domagał się zasądzenia od pozwanego A. D. kwoty 295.240 zł z ustawowymi odsetkami, tytułem należności za wykonanie 52 sztuk odlewów kół bosych w oparciu o zamówienie pozwanego i przedstawione przez niego rysunki.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa zarzucając, że odlewy zostały wykonane wadliwie i nie nadawały się do dalszej obróbki i użytku, w związku z czym nie zostały przyjęte przez kontrahentów pozwanego, jak też pozwany nie otrzymał za nie zapłaty. Równocześnie pozwany złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy zawartej z powodem w części dotyczącej wadliwie wykonanych kół bosych objętych fakturami nr: (...) z dnia 18.11.2011 r., S- (...) z dnia 2.12.2008 r., S- (...) z dnia 17.12.2008 r.

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Kielcach VII Wydział Gospodarczy zasądził od pozwanego A. D. na rzecz strony powodowej Zakładu (...) Spółki z o.o. w S. w upadłości likwidacyjnej kwotę 248.270 zł z odsetkami

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając i zasądając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.026,52 zł (14.762 zł. x 84% - 8.584,77 zł. x 16%).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł pozwany A. D., który zaskarżył go w zakresie, w jakim zostało uwzględnione powództwo oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego, tj. w pkt. I i III części dyspozytywnej wyroku. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

1) sprzeczności ustaleń faktycznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym, w szczególności opinią biegłego sądowego z dnia 26 lipca 2012 roku; pismami z (...) z dnia 08.01.2009r, 21.01.2009r, 16.01.2009r; dokumentami WZ nr (...) (...), (...); kartami niezgodności nr (...), (...), pismami pozwanego z dnia 12.01.2009r, 12.02.2009r, 28.05.2009r, 07.09.2r., 22.04/2008r, kartami reklamacji materiału/towaru nr (...), (...)kartami pomiarowymi (...) - przez ustalenie, iż przedmiotowe odlewy kół nie były dotknięte wadami uzasadniającymi odstąpienie przez pozwanego od wiążącej strony umowy, które to oświadczenie zostało złożone w piśmie pozwanego z dnia 02.11.2010 roku;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 560 k.c. poprzez jego niewłaściwe niezastosowanie i uznanie, że w rozstrzyganej sprawie pozwany jest zobowiązany do spełnienia świadczenia pieniężnego, którego powód dochodzi, pomimo że pozwany skutecznie odstąpił od umowy a w konsekwencji pomiędzy stronami powinien nastąpić wzajemny zwrot dotąd spełnionych świadczeń;

3) naruszenie przepisów postępowania, a to art. 232 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez przeprowadzenie przez Sąd I instancji niepełnego dowodu, tj. opinii biegłego sądowego, w zakresie w jakim dotyczy on jedynie tych kół, które biegły zbadał, pomimo że dowód ten zgodnie z postanowieniem tut. Sądu ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a ustalenie okoliczności będących jego przedmiotem wymaga wiadomości specjalnych;

4) sprzeczność zaskarżonego wyroku wyrażającą się w nałożeniu na pozwanego obowiązku spełnienia świadczenia pieniężnego, którego tytułem było wykonanie odlewów kół bosych, oraz nałożenia na pozwanego obowiązku zwrotu enumeratywnie określonych odlewów kół bosych, za które pozwany jest zobowiązany, zgodnie z orzeczeniem Sadu I instancji zapłacić.

Wskazując na powyższe pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości, zasądzenie do powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm obowiązujących za postępowanie w I instancji; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm obowiązujących za postępowanie w II instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, pozostawiając jednocześnie temu Sądowi orzeczenie o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego pozbawiona jest uzasadnionych podstaw. Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, wyrażając oceny, które nie pozostają w sprzeczności z zasadami logiki rozumowania czy doświadczenia życiowego i nie wykazują błędów natury faktycznej. Wbrew zarzutom apelacji Sąd poddał ocenie całość materiału dowodowego sprawy dokonując jego wszechstronnej analizy, uwzględniając pełny kontekst wydarzeń, a swoje stanowisko wyrażone w zaskarżonym wyroku obszernie i przekonująco uzasadnił. Dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodów nie nasuwa zastrzeżeń gdyż nie wykracza poza uprawnienia wynikające z przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Ustalenia będące jej wynikiem nie budzą przy tym wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy i dlatego Sąd Apelacyjny je akceptuje i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Zarzucając w apelacji błędy w ustaleniach faktycznych nie miały miejsca, przede wszystkim zaś zarzuty te nie podważają ustaleń dokonanych w oparciu o dokumenty, że pozwany nie dopełnił aktów staranności wymaganych w przypadku zgłaszania roszczeń z tytułu rękojmi, w odniesieniu do wszystkich odlewów objętych oświadczeniem o odstąpieniu od umowy, przez co roszczenie to utracił. Natomiast wbrew stanowisku apelującego, z uzasadnienia Sądu pierwszej instancji nie wynika, by ustalił on, że przedmiotowe odlewy kół nie były dotknięte wadami uzasadniającymi

odstąpienie przez pozwanego od wiążącej strony umowy, które to oświadczenie zostało złożone w piśmie pozwanego z dnia 2 listopada 2010 roku. Wręcz przeciwnie, Sąd Okręgowy ustalił jednoznacznie na podstawie opinii biegłego, że dostarczone przez powoda odlewy kół bosych posiadały wady odlewnicze, za które odpowiedzialność ponosi wykonawca, takie jak pęcherze, rzadzizny, brak geometrii kół, które to wady uniemożliwiają ich zastosowanie do produkcji zestawów kołowych. Spośród kół znajdujących się w posiadaniu pozwanego takie wady posiadają koła o nr: (...) (...) (...),(...) (...), (...), (...), (...), spośród kół znajdujących się na terenie Huty (...) Sp. z o.o. w O. koła o nr: (...),(...), (...) (...), (...) (...) (...),(...), (...),(...) (...). Ponieważ jednak pozwany złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy odmawiając na tej podstawie zapłaty, Sąd Okręgowy słusznie badał czy oświadczenie to wywołało skutki prawne i czy odstąpienie jest skuteczne.

Trafnie Sąd Okręgowy wskazuje, że odstąpienie od umowy jest jednym z uprawnień kupującego z tytułu rękojmi. Uprawnienie to ma charakter prawa kształtującego i wywołuje skutek wstecz, oznaczając powrót do stanu, jaki istniał przed zawarciem umowy. Jednakże samo wykazanie przesłanek do odstąpienia od umowy nie przesądza jeszcze o losie umowy i skuteczności zarzutu. Prawo odstąpienia od umowy przez kupującego nie może być realizowane w sytuacji, gdy sprzedawca niezwłocznie wymieni wadliwą rzecz na rzecz wolną od wad albo wadę usunie. Dopiero w sytuacji, gdy sprzedawca nie skorzysta z możliwości naprawy lub wymiany, odstąpienie od umowy wywoła skutek w postaci upadku umowy (A. Kołodziej, glosa do wyroku SN z 5 stycznia 2005 r., II CK 330/04, Mon. Praw. 2006, nr 18, s. 1000).

Jednakże zgodnie z art. 563 § 2 k.c. przesłanką realizacji roszczeń z tytułu rękojmi jest zachowanie przez kupującego tzw. aktów staranności. Ma on mianowicie zawsze obowiązek zawiadomić sprzedawcę o wadzie pod rygorem utraty roszczeń z tytułu rękojmi. Zawiadomienie o wadach fizycznych rzeczy sprzedanej (art. 563 § 1 k.c.) jest czynnością podobną do oświadczenia woli. W tych okolicznościach należało zatem badać, czy pozwany takich aktów staranności dopełnił, co Sąd Okręgowy uczynił. Analizując treść składanych przez pozwanego wobec powoda zawiadomień, Sąd doszedł do przekonania, że zawiadomienia te dotyczą tylko niektórych odlewów, których numery wynikają z dokumentów. Według ustaleń Sądu pierwszej instancji, w piśmie z dnia 3 listopada 2008 r. pozwany zgłosił powodowi reklamację kół bosych nr wytopu (...)-(...) oraz (...) (...) jako nie nadających się do dalszej obróbki; pismem z dnia 13 listopada 2008 r. pozwany zgłosił reklamację wadliwych kół nr wytopu (...) i (...),(...) w dniu 7 stycznia 2009 r. pozwany złożył reklamację kół bosych nr (...) i (...); w dniu 12 stycznia 2009 r. pozwany zareklamował koła bosc o nr: (...) (...), (...)-(...), (...) (...), (...) (...), (...) (...) w piśmie z dnia 22 kwietnia 2008 r. pozwany poinformował powoda o wadach kół o nr: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...). Pozwany nie wykazał by zawiadomił powoda o wadach pozostałych otrzymanych od niego odlewów. W szczególności nie można przyjąć, by reklamacje pozwanego obejmowały wszystkie dostarczone przez powoda odlewy, skoro pozwany wskazywał na poszczególne numery kół, a nie np. całą partię. Nie sposób zatem zakwestionować ustalenie Sądu pierwszej instancji, że pozwany utracił roszczenia z tytułu rękojmi w odniesieniu do pozostałych odlewów; utracił także uprawnienie do odstąpienia od umowy.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że stosownie do art. 568 § 1 k.c. uprawnienia z tytułu rękojmi, również te, o których mowa w art. 560 k.c., wygasają po upływie roku, licząc od dnia, kiedy rzecz została kupującemu wydana. Jest to termin zawity, po upływie którego wygasają objęte nim roszczenia. Roczny termin zawity ma zastosowanie do wynikających z rękojmi zarówno roszczeń majątkowych, jak i realizacji praw kształtujących. Oznacza to, że jeśli kupujący zamierza w ramach uprawnień z rękojmi odstąpić od umowy, musi w rocznym terminie zawitym złożyć sprzedawcy odpowiednie oświadczenie woli w sposób określony w art. 61 k.c. (uchwała SN z 30 grudnia 1988 r., III CZP 48/88, OSNCP 1989, nr 3, poz. 36). Wprawdzie zgodnie z art. 568 § 3 k.p.c. zarzut z tytułu rękojmi może być podniesiony także po upływie powyższych terminów, jednakże tylko wtedy, gdy przed ich upływem kupujący zawiadomił sprzedawcę o wadzie. W okolicznościach niniejszej sprawy nie można stwierdzić, że zawiadomienie to nastąpiło w odniesieniu do większości przedmiotowych odlewów kół bosych, na co wskazano powyżej.

W świetle powyższego za bezprzedmiotowy należy uznać zarzut pozwanego, iż Sąd Okręgowy przeprowadził niepełny dowód z opinii biegłego sądowego, gdyż biegły nie zbadał wszystkich kół dostarczonych przez powoda. Opinia biegłego J. W. (karta 409-410, 429) obejmuje wszystkie odlewy, które, z uwagi na uwarunkowania procesowe, zostały biegłemu udostępnione. Wszystkie odlewy, które objęte były reklamacjami pozwanego zostały uznane przez Sąd pierwszej

instancji za wadliwe. Zatem zarzucana przez pozwanego okoliczność nie miała wpływu na treść rozstrzygnięcia, nawet jeśli po stronie Sądu występowało uchybienie procesowe. Takiego uchybienia Sądowi pierwszej instancji jednakże zarzucić nie można.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę, iż doręczając odpis opinii biegłego stronom (pełnomocnikowi pozwanego) Sąd Okręgowy określił im termin na wniesienie ewentualnych uwag i zastrzeżeń pod rygorem ich pominięcia (karta 413, 414, 433, 434). Pozwany żadnych zastrzeżeń do opinii nie składał a na rozprawę w dniu 8 listopada 2012 r. nie stawiał się. Zatem podnoszenie zarzutów do opinii biegłego na etapie postępowania apelacyjnego jest spóźnione.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego jako nieuzasadnioną, na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do wyniku sporu, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 7 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.)